

*bomo dotaknili že v pripovedovanju. /.../ Najboljše oblike priprave pa so tiste, ki ostanejo skrite.» (Quint., *Inst.* 4.2.54–56, prevod Matjaž Babič, poudarili avtorji)*

Argumentirano prepričevanje naj bi stopilo v ospredje v osrednjem delu *navajanja dokazov* (za predstavljena dejstva) in *protidokazov* (za drugačne interpretacije oz. morebitne ugovore). Kvintilijan ločuje med dokazovanjem (lat. *probatio*) in zavrnitvijo dokazov (lat. *refutatio*); prvemu namenja obširen prikaz v 5. knjigi (*Inst.* 5.1–12), medtem ko drugega obravnava zgolj v enem poglavju, a poudari, da gre za povsem enake postopke konstruiranja. (*Inst.* 5.13.1). V uvodu v 5. knjigo takole utemelji ključno vlogo dokazov v prepričevanju:

»Edini namen uvoda in pripovedi je *pripraviti sodnika na dokazovanje*. Tudi s poznavanjem izhodišč in vsega tistega, o čemer sem pisal zgoraj, se ne bi imelo smisla ukvarjati, če ne bi prišli do *izpeljave dokazov*. Nenazadnje je vsak drugi izmed petih delov, ki sem jih naštel za sodni govor, lahko kdaj odveč – *ni pa možna pravda, v kateri ne bi bilo treba izpeljati dokazov.*« (*Inst.* 5. Pred. 4.–5, prevod Matjaž Babič, poudarili avtorji)

Šele ko je pridobil naklonjenost poslušalcev, jim predstavil okoliščine problema, se govorec s pomočjo metode izpeljevanja glavne trditve oz. stališča posveti podrobni predstavitvi in razdelanemu utemeljevanju različnih vrst dokazov. Primarno naj bi se posluževal različnih oblik racionalne argumentacije, ki jo Kvintilijan opredeljuje kot postopek dokazovanja negotovega z gotovimi dejstvi.⁵⁷ Antični teoretiki so priporočali uporabo tistih argumentov, ki so v zvezi z zadevo lahko najprepričljivejši za konkretne poslušalce v določeni situaciji, torej takšne, ki se jim bodo zdeli najverjetnejši (Quint., *Inst.* 5.12.13). Toda govornik je glede na retorično situacijo moral znati oceniti njihovo *dokazno vrednost* – ali v danem primeru veljajo za *trdne* ali *šibke* in kaj to pomeni za njihovo vključitev v govor.⁵⁸

57 »Argumentum (dokaz) je torej 'postopek dokazovanja, pri katerem se sklepa po enem na drugo in ki tisto, kar je sporno, potrjuje s tistim, kar je nesporno'«. (Quint., *Inst.* 5.10.11, prevod Matjaž Babič). Čeprav se tipični primeri rabe argumentacije tudi v pedagoškem diskurzu zdijo skorajda samoumevni, se pravi povsod tam, kjer obstajajo domnevni ali dejanski različni pogledi/mnenja na zadeve, je zlasti v pedagoški praksi argumentiranost in njeno raznolikost mogoče prepoznati tudi v manj očitnih oblikah, recimo kot del razlage, ki temelji na poglobljenem navajanju primerov, izjem (ki potrjujejo siceršnje pravilo) in praktičnih vaj.

58 O trdnosti argumentov in posledično o veljavnosti argumentacije s stališča teorije argumentacije pišemo na str. 184.